

28625 Herziening van het Gemeenschappelijk
Landbouwbeleid

Nr. 377 Brief van de staatssecretaris van Financiën

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2025

Zoals tijdens het commissiedebat nationale fiscaliteit van 2 juli 2025 toegezegd bied ik u het rapport aan over de verkenning van mogelijke beleidsopties voor het verlagen van de brandstofkosten in de landbouwsector. Deze analyse is uitgevoerd in het kader van de afspraken in het Hoofdlijnenakkoord en het Regeerprogramma om de brandstofkosten voor de landbouwsector te verlagen.

In het rapport zijn drie beleidsopties onderzocht: de herinvoering van rode diesel, een accijnsteruggaveregeling voor diesel en een subsidieregeling. Bij alle drie de beleidsopties is tevens beoordeeld in hoeverre deze toepasbaar zijn op volledig Hydrotreated Vegetable Oil (HVO100)¹, een duurzame vervanger van fossiele diesel. De analyse richtte zich op aspecten als uitvoerbaarheid, doelmatigheid en milieueffecten. Juridische inpasbaarheid is slechts beperkt meegenomen.

De onderzoekers concluderen dat zowel de herinvoering van rode diesel als een accijnsteruggave als beleidsopties slecht scoren, vanwege complexe uitvoerbaarheid en aanzienlijke risico's op fraude. Volgens de onderzoekers belemmert de gecombineerde inzet van voertuigen voor zowel landbouw- als niet-landbouwactiviteiten door loonwerkers effectieve handhaving en vergt dit aanzienlijke investeringen van loonwerkers omdat zij voor werkzaamheden buiten de landbouw dan geen voertuigen waarin rode diesel is getankt, kunnen gebruiken. Daarnaast bemoeilijkt verbeterde brandstofbeveiliging in nieuwe auto's de controles.

Het rapport geeft aan dat een subsidieregeling beter uitvoerbaar zou kunnen zijn. Echter moeten (on)mogelijkheden van de juridische vormgeving van een nader uit te werken subsidieregeling nog worden onderzocht.

¹ HVO100 is een synthetische, hernieuwbare dieselvariant die vrijwel volledig uit hernieuwbare grondstoffen wordt geproduceerd en in bestaande dieselmotoren kan worden toegepast

Uit het rapport blijkt dat aan alle drie de onderzochte beleidsopties onzekerheden zitten. Een van deze onzekerheden is of de beleidsopties na uitwerking Europeesrechtelijk zijn toegestaan en onder welke voorwaarden.

Zo moet onder meer worden nagegaan wat er toegestaan is volgens staatssteunkaders. Het rapport raadt aan om dit verder te onderzoeken en in overleg te treden met de Europese Commissie.

HVO100 kan volgens de onderzoekers bijdragen aan een verlaging van de emissies indien de zogenoemde jaarverplichting, het jaarlijkse aandeel hernieuwbare energie dat een brandstofleverancier verplicht is te leveren, wordt verhoogd. Zonder de aanpassing van de jaarverplichting is het voor brandstofleveranciers enkel makkelijker om aan hun verplichtingen te voldoen en ontbreekt voor brandstofleveranciers de prikkel om een groter aandeel hernieuwbare diesel te leveren.

De staatssecretaris van Financiën,
T. van Oostenbruggen